

Tarkistus: 18.12.2008

Edellinen päiväys: 12.01.2006

1. AINEEN TAI VALMISTEEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT**1.1 Aineen tai valmisteen tunnistetiedot**

Kauppanimi

NANTEN PU-OHENNIN

Tunnuskoodi -

1.2 Aineen ja/tai valmisteen käyttö**1.2.1 Käyttötarkoitus sanallisesti ilmoitettuna**

Liuotin.

1.2.2 Toimialakoodi

TOL1 : 454 Rakentamisen viimeistelytyöt

1.2.3 Käyttötarkoituskoodi

KT : 48

1.2.4 Kemikaalia voidaan käyttää yleiseen kulutukseen**1.2.5 Kemikaalia käytetään vain yleiseen kulutukseen****1.3 Yhtiön/yrityksen tunnistetiedot****1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja**

NANTEN OY

1.3.2 Yhteystiedot

Katuosoite

Teollisuustie 6

Postinumero ja -toimipaikka

04300 TUUSULA

Postilokero

Postinumero ja -toimipaikka

Puhelin

(09) 2747 970

Telefax

(09) 2756 800

Y-tunnus

0131519-4

1.3.3 Ulkomaisen valmistajan tiedot -**1.4 Hätähelinnumero****1.4.1 Numero, nimi ja osoite**

(09) 471 977, HYKS, Myrkytystietokeskus (24h), Stenbäckinkatu 11, 00290 Helsinki

2. VAARAN YKSILÖINTI Xn Haitallinen
N Ympäristölle vaarallinenR10 Syttyvää.
R20/21 Terveydelle haitallista hengitettynä ja joutuessaan iholle.
R37/38 Ärsyttää hengityselimiä ja ihoa.
R51/53 Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
R65 Haitallista: voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä.**3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA****3.1 Vaaraa aiheuttavat aineosat**

3.1.1 CAS-numero tai muu koodi	3.1.2 Aineosan nimi	3.1.3 Pitoisuus	3.1.4 Varoitusmerkki, R-lausekkeet ja muut tiedot aineosasta
1330-20-7	Ksyleeni, o- m-, p- isomeerinen seos	35 – 45 %	Xn; R10, R20/21, R38
100-41-4	Etyyliibentseeni	5 – 15 %	F, Xn; R11, R20
64742-95-6	Liuotinbensiini (maaöljy)	n. 50 %	Xi, Xn, N; R10, R37, R51/53, R65, R66, R67,

3.1.5 Aineesta tehty asetuksen liitteen 3 mukainen hakemus tai ilmoitus **3.1.6 Vaaraton aine on ilmoitettu luottamuksellisena** **3.1.7 Muut tiedot**

4.	ENSIAPUTOIMENPITEET
4.1	Erityiset ohjeet Likaantunut vaatetus riisutaan välittömästi. Mikäli on vaara, että loukkaantunut menettää tajuntansa, on hänet asetettava kylkiasentoon ja kuljetettava tässä asennossa; tarvittaessa tekohengitystä.
4.2	Hengitys Potilas siirrettävä raittiiseen ilmaan. Otettava yhteys lääkäriin, mikäli oireet jatkuvat.
4.3	Iho Roiskeet huuhdeltava saippualla ja runsaalla vedellä. Tahriintunut vaatetus riisuttava. Mikäli ihoärsytys jatkuu, otettava yhteys lääkäriin.
4.4	Roiskeet silmiin Huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä vähintään 10 minuutin ajan. Yhteydenotto lääkäriin, mikäli silmien ärsytys jatkuu.
4.5	Nieleminen Annettava happea tai tekohengitystä tarvittaessa. Ei saa oksennuttaa. Otettava yhteys lääkäriin.
4.6	Tietoja lääkärille tai muille ensiapua antaville ammattihenkilöille -
5.	PALONTORJUNTATOIMENPITEET
5.1	Sopivat sammutusaineet Sammutetaan alkoholinkestävällä vaahdolla, jauheella tai hiilidioksidilla (CO ₂).
5.2	Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä Suuritehoinen paloruisku.
5.3	Erityiset altistumisvaarat tulipalossa Palossa voi muodostua terveydelle haitallisia ja myrkyllisiä kaasuja, hiilidioksidit, hiilimonoksidit.
5.4	Erityiset suojaimet tulipaloa varten Käytettävä paineilmalaitteita ja suoja-pukua.
5.5	Muita ohjeita Säiliöt tulipalon läheisyydessä siirrettävä tai jäähdytettävä vedellä. Kontaminoitunut sammutusvesi otettava talteen, ei saa päästää viemäriverkostoon tai jäteveden sekaan.
6.	TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ
6.1	Ohjeet henkilövahinkojen estämisestä Varottava aineen joutumista iholle, silmiin ja vaatteisiin.
6.2	Ohjeet ympäristövahinkojen estämisestä Estettävä tuotteen pääsy viemäriin ja maakerrokseen.
6.3	Puhdistusohjeet Imeytettävä inerttiin huokoiseen aineeseen esim. hiekkaan ja hävitettävä ongelmajätteenä.
6.4	Muita ohjeita Yhteydenotto pelastuslaitokseen, mikäli suurempi vuoto ja suuremman vesistövuodon yhteydessä poliisiin sekä vesilaitokseen. Suurehkot määrät padotaan ja pumpataan astioihin; jäännös imeytetään imukykyiseen materiaaliin ja toimitetaan hävitettäväksi määräysten mukaisesti.
7.	KÄSITTELY JA VARASTOINTI
7.1	Käsittely Järjestettävä riittävä ilmanvaihto ja/tai imu työtiloihin. Huolehdittava riittävästä ilmanvaihdesta. Säiliö avattava ja käsiteltävä varovasti. Varottava tuotteen joutumista silmiin ja iholle. Älä syö, juo tai tupakoi käsitellessäsi tuotetta.

7.2 Varastointi

Ei saa säilyttää yhdessä elintarvikkeiden, juomien eikä eläinravinnon kanssa. Säiliö pidettävä tiiviisti suljettuna. Säilytettävä kuivassa huoneenlämpötilassa alkuperäspakkauksessa. Eristettävä sytytyslähteistä – Tupakointi kielletty. Sopivat materiaalit ja pinnoitteet: Hiilliteräs, ruostumaton teräs, päällystämätön teräs.

7.3 Erityiset käyttötavat -**8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖN SUOJAIMET****8.1 Altistuksen raja-arvot****8.1.1 HTP-arvot**

CAS: 1330-20-7

HTP: (8 h, iho) = 50 ppm, 220 mg/m³

HTP: (15 min, iho) = 100 ppm, 440 mg/m³

CAS: 100-41-4

HTP (8h, iho) = 50 ppm, 220 mg/m³

HTP (15 min, iho) = 200 ppm, 880 mg/m³

CAS: 64742-95-6

HTP (8h) = 240 mg/m³

HTP (15 min) = 360 mg/m³

8.1.2 Muut raja-arvot**8.1.3 Muissa maissa annettuja raja-arvoja -****8.2 Altistumisen ehkäiseminen****8.2.1 Työperäisen altistuksen torjunta**

Kädet pestävä ennen taukoja ja työpäivän jälkeen. Tahriintunut vaatetus riisuttava ja pestävä ennen seuraavaa käyttöä. Huolehdittava hyvästä ilmastoinnista.

8.2.1.1 Hengityksensuojaus

Ilmanvaihdon ollessa puutteellinen sekä ruiskutustyön yhteydessä käytettävä hengityksensuojainta. Suosittelemme raitisilmanaamaria tai lyhytaikaiseen käyttöön hengityksensuojainta yhdistelmäsuodattimella A2-P2.

8.2.1.2 Käsiensuojaus

Suojakäsineet. Materiaalina Viton, laminoitumuovi tai EVOH

8.2.1.3 Silmiensuojaus

Tiiviisti asettuvat suojalasit. Kasvosuojain.

8.2.1.4 Ihonsuojaus

Suojapuku. Turvakengät.

8.2.2 Ympäristöaltistuksen ehkäiseminen -**9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET****9.1 Yleiset tiedot (olomuoto, väri, haju)**

Kirkas väritön neste, aromaattisten hiilivetyjen ominaishaju.

9.2 Terveiden, turvallisuuden ja ympäristön kannalta tärkeät tiedot**9.2.1 pH -****9.2.2 Kiehumispiste/kiehumisalue****9.2.3 Leimahduspiste****9.2.4 Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)****9.2.5 Räjähdysominaisuudet****9.2.5.1 Alempi räjähdysraja****9.2.5.2 Ylempi räjähdysraja****9.2.6 Hapettavat ominaisuudet -****9.2.7 Höyrynpaine**

9.2.8 Suhteellinen tiheys
0,88 kg/l.

9.2.9 Liukoisuus

9.2.9.1 Vesiliukoisuus
niukkaliukoinen

9.2.9.2 Rasvaliukoisuus (liuotin-öljy, yksilöitävä) -

9.2.10 Jakautumiskerroin: n-oktanoli/vesi

9.2.11 Viskositeetti

9.2.12 Höyryntiheys

9.2.13 Haihtumisnopeus -

9.3 Muut tiedot

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

10.1 Vältettävät olosuhteet

Stabiili normaaleissa käsittely- ja varastointiolosuhteissa.

10.2 Vältettävät materiaalit

Vältettävä vahvoja happoja ja hapettavia aineita.

10.3 Vaaralliset hajoamistuotteet -

11. MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT

11.1 Välitön myrkyllisyys

CAS: 1330-20-7

LD₅₀ (rotta, suun kautta) = 3500-8600 mg/kg.

LD₅₀ (kani, iho) = 3200-4300 mg/kg.

LC₅₀ (4 h, rotta, hengitys) = 6350-10950 ppm.

11.2 Ärsyttävyys ja syövyttävyys

Terveydelle haitallista joutuessaan iholle. Ärsyttää sekä syövyttää ihoa, silmiä ja hengitysteitä.

11.3 Herkistyminen -

11.4 Subakuutti, subkrooninen ja pitkäaikaismyrkyllisyys -

11.5 Kokemusperäinen tieto vaikutuksista ihmisiin

Terveydelle haitallista hengitettynä ja joutuessaan iholle. Ärsyttää silmiä ja ihoa. Tuotteen aineosat saattavat imeytyä kehoon ihon kautta. Pitkäaikainen tai toistuva ihokosketus saattaa aiheuttaa ihon ärsytystä ja kuivumista, mikä voi mahdollisesti aiheuttaa ihotulehduksen.

11.6 Muut terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot -

12. TIEDOT KEMIKAALIN VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE

12.1 Ekotoksisuus

12.1.1 Myrkyllisyys vesieläille

CAS: 1330-20-7

LC₅₀ (96 h, kirjolohi) = 13,5 mg/l

EC₅₀ (48 h, vesikirppu) = 3,2 - 9,6 mg/l

EC₅₀ (72 h, levä) = 3,2 - 4,9 mg/l

CAS: 100-41-4

LC₅₀ (96 h, kirjolohi) = 4,2 mg/l

EC₅₀ (48 h, vesikirppu) = 1,8 mg/l

EC₅₀ (96 h, viherlevä) = 3,6 mg/l

1 > LC₅₀/EC₅₀/IC₅₀: < 10 mg/l. CAS: 1330-20-7

12.1.2 Myrkyllisyys muille eliöille

12.2 Liikkuvuus -

12.3	Pysyvyys ja hajoavuus
12.3.1	Biologinen hajoavuus Biologisesti hajoava
12.3.2	Kemiallinen hajoavuus -
12.4	Biokertyvyyspotentiaali Kertyvyys vähäinen
12.5	Muut haitalliset vaikutukset -
13.	JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT Jätteet on hävitettävä ongelmajätteenä kuten myös tyhjat puhdistamattomat pakkaukset. Hävitettävä jätelainsäädännön ja ympäristöviranomaisen ohjeiden mukaisesti. Jätettä käsiteltäessä on huomattava sen aiheuttamat vaarat ja huolehdittava tarvittavista varotoimenpiteistä sekä tietojen toimittamisvelvoitteesta. Estettävä pääsy ympäristöön.
14.	KULJETUSTIEDOT
14.1	YK-numero 1263
14.2	Pakkausryhmä II
14.3	Maakuljetukset
14.3.1	Kuljetusluokka 3
14.3.2	Vaaran tunnusnumero 33
14.3.3	Rahtikirjan mukainen nimitys MAALIEN KALTAISET AINEET (maalien ohenteet ja liuotinaaineet, kuten Ksyleeni ja Liuotinbensiini)
14.3.4	Muita tietoja -
14.4	Merikuljetukset
14.4.1	IMDG-luokka 3
14.4.2	Oikea tekninen nimi MAALIEN KALTAISET AINEET (maalien ohenteet ja liuotinaaineet, kuten Ksyleeni ja Liuotinbensiini)
14.4.3	Muita tietoja EmS: F-E, S-E
14.5	Ilmakuljetukset
14.5.1	ICAO/IATA-luokka 3
14.5.2	Oikea tekninen nimi MAALIEN KALTAISET AINEET (maalien ohenteet ja liuotinaaineet, kuten Ksyleeni ja Liuotinbensiini)
14.5.3	Muita tietoja -
15.	KEMIKAALEJA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET
15.1	Varoitusetiketin tietoja
15.1.1	Valmisteen varoitusmerkin kirjaintunnus ja varoitusmerkin nimi Xn Haitallinen N Ympäristölle vaarallinen
15.1.2	Varoitusetikettiin merkittävien aineosien nimet Ksyleeni ja Liuotinbensiini
15.1.3	R-lausekkeet R10 Syttyvää. R20/21 Terveydelle haitallista hengitettynä ja joutuessaan iholle. R37/38 Ärsyttää hengityselimiä ja ihoa. R51/53 Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä. R65 Haitallista: voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä.

15.1.4 S-lausekkeet

S16	Eristettävä sytytyslähdeistä – Tupakointi kielletty
S23	Vältettävä höyryn hengittämistä.
S24/25	Varottava kemikaalin joutumista iholle ja silmiin.
S57	Käytettävä sopivaa säilytystapaa ympäristön likaantumisen ehkäisemiseksi.
S60	Tämä aine ja sen pakkaus on käsiteltävä ongelmajätteenä.
S61	Vältettävä päästämistä ympäristöön. Lue erityisohjeet/käyttöturvallisuustiedote.
S62	Jos kemikaalia on nielty, ei saa oksennuttaa: hakeuduttava välittömästi lääkärin hoitoon ja näytettävä tämä pakkaus tai etiketti.

15.1.5 Eräitä valmisteita koskevat erityisvaatimukset -

15.2 Kansalliset määräykset -

16. MUUT TIEDOT

16.1 Luettelo kemikaalia koskevista R-lausekkeista

R10	Syttyvää.
R20/21	Terveydelle haitallista hengitettynä ja joutuessaan iholle.
R37/38	Ärsyttää hengityselimiä ja ihoa.
R51/53	Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
R65	Haitallista: voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä.
R66	Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista ja halkeilua.
R67	Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.

16.2 Koulutusohjeet

-

16.3 Käyttörajoitukset

-

16.4 Lisätiedot

-

16.5 Käytetyt tietolähteet

-

16.6 Lisäykset, poistot ja muutokset

Muutettu kohdat: 2, 8, 11, 12 ja 15 (18.12.2008).

Tämän käyttöturvallisuustiedotteen tiedot perustuvat parhaaseen tietämyksemme laatimispäivänä. Annetut tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia ja koskevat turvallista käsittelyä, käyttöä, työstöä, varastointia, kuljetusta, jätteidenkäsittelyä ja päästöjä. Niitä ei pidä käsittää ominaisuuksien takuuna eikä laatuspesifikaationa. Tiedot koskevat ainoastaan käyttöturvallisuustiedotteessa mainittua tuotetta, eivätkä välttämättä pidä paikkaansa, mikäli tuotetta käytetään yhdessä toisen tuotteen kanssa tai käyttötarkoituksesta poikkeavasti.